

A photograph of children participating in a physical education activity. In the foreground, a boy in a white t-shirt with 'HRL' and black shorts with '92' is running on a ladder drill. Behind him, another boy in a blue t-shirt is also running on the ladder. To the left, a girl in a pink shirt is looking back. The activity is taking place on a paved area with orange traffic cones, with a black fence and green trees in the background.

2+1+2

Samenwerken aan meer en
beter bewegen in de
praktijk

SPORTBEDRIJF **ARNHEM**

Wie zijn wij?

Geert Geurken, strategisch adviseur Sportbedrijf Arnhem

Ronald Kox, hoofd cultuureducatie LKCA

Kars Deutekom, programmamanager Bewegen, Gezondheid en Sport

Inhoud

- Urgentie
- Arnhems antwoord
- Werkwijze en rollen
- Opbrengst voor kind, school en gemeente
- Succes- en belemmerende factoren
- Kansen en transfermogelijkheden domein cultuur
- Werkvorm/discussie/break out

Urgentie

Kwart scoort onvoldoende op motorische test

Kinderen klunziger

door Dennis Galema en Nick Tol

AMSTERDAM - Een kwart van de basisschoolleerlingen in Nederland scoort een onvoldoende op bewegingsvaardigheid. Dat is de alarmerende uitkomst van de zogeheten MQ-scan, die ruim 16.000 kinderen (in de leeftijdscategorie 6 tot en met 11 jaar) het afgelopen jaar ondergingen.

„Deze uitslag is schokkend”, zegt oud-topjudo-ka Ruben Houkes, een van de initiatiefnemers van het wetenschappelijk onderbouwde onderzoek naar de ontwikkeling van de motoriek bij kinderen. „Dit onderzoek bevestigt dat een groot deel van de jeugd een motorische achterstand heeft. Het is goed om nu voor het eerst keiharde cijfers en objectieve inzichten te hebben. Dat een kwart van de kinderen in ons land minder vaardig beweegt, is echt iets waar we ons zorgen over moeten maken.”

Kort parcours

Bij de MQ-scan, die een aanvulling is op de toetsing van cognitieve en sociale vaardigheden (respectievelijk IQ en EQ), legt een kind een kort parcours af waarbij het onder meer moet rennen, springen en gooien. De eerste analyse laat zien dat 23,5 procent van de Nederlandse jeugd over onvoldoende bewegingsvaardigheden beschikt. Het onderzoek wordt gesteund door de Vrije Universiteit en de Haagse Hogeschool.

„Om de motoriek te verbeteren pleit Houkes voor meer en beter bewegingsonderwijs. Ik ben zelf groot voorstander van de aanstelling van een vakdocent lichamelijke opvoeding op alle basisscholen in Nederland, zodat kinderen

niet alleen goed en gevarieerd maar ook met heel veel plezier leren bewegen. Als dat gebeurt, is de kans veel groter dat kinderen ook in de rest van hun leven voldoende blijven bewegen. In de schoolse setting moeten we onze verantwoordelijkheid pakken. Maar het is ook belangrijk dat buitenspelen wordt gestimuleerd. Ravotten zit in de natuur van kinderen.

Ook buitenspelen gaan stimuleren

„Er ligt eindelijk iets concreets op tafel. De inzichten uit de MQ-scan helpen beleidsmakers in en rondom de scholen om beweegactiviteiten beter in te richten. We moeten met elkaar iets doen aan dit pro-

bleem. Hopelijk wordt in Den Haag de handschoen opgepakt.”

Schaatstrainer Jac Orie sluit zich volledig aan bij de woorden van Houkes met betrekking tot de motorische vaardigheden van kinderen. „Dit is heel zorgelijk. Het is een groot maatschappelijk probleem”, aldus de sportcoach van het jaar 2017.

„Ik test zelf ook jonge topschaatsers en zie de verschillen in motoriek ten opzichte van vijftien jaar geleden”, vervolgt Orie, van huis

Kinderen tussen de 6 en 11 deden een MQ-scan met allerlei oefeningen om te testen hoe motorisch vaardig ze zijn. FOTO: KEKATE JANSSEN

BEWEGINGSVAARDIGHEID KINDEREN (6-11 jaar)

Onvoldoende	23,5%
Voldoende	54,5%
Goed	22%

uit bewegingswetenschapper. „Het botte uithoudingsvermogen zag ik als eerste zakken en ook de belastbaarheid van sporters gaat achteruit. En dan heb ik het nog alleen over de echte toppers. Bij de laag daaronder is het vast nog veel ernstiger.”

Hij gaat verder: „Door het minder bewegen zien we overigens ook mentale problemen ontstaan. Lichaam en geest kunnen niet los van elkaar worden gezien. Er is een constante interactie tussen die twee.”

Spelcomputers

Volgens Orie spelen smartphones en spelcomputers een belangrijke, negatieve rol. „De avonturen worden tegenwoordig virtueel beleefd. Kinderen spelen spelletjes waarbij ze van dalen springen en in bomen klimmen. Ze hoeven het niet meer zelf te oefenen, er niet meer moe van te worden.”

Orie vindt het niet alleen de schuld van de kinderen. „Bewegen moet meer gestimuleerd worden, ook op school en door ouders. Ik heb zelf twee zoons. Die sporten veel, maar ik moet hemel en aarde bewegen om ze ook daarnaast van de bank te krijgen.”

Hij besluit: „De noodklok is al meermaals geluid en ik sta daar honderd procent achter. Er moet dringend iets veranderen.”

Arnhems antwoord

Draagvlak om samen te werken (middelen, menskracht, budgetten)

Gemeente

Schoolbesturen

Sportbedrijf Arnhem

Met als doel: gezamenlijke aanpak, krachten gebundeld en scholen ontzorgen

Arnhems antwoord

Beweegconcept 2 + 1 + 2

- 2 uur kwalitatief goed bewegingsonderwijs
- 1 uur extra bewegen onder schooltijd
- 2 uur bewegen na schooltijd rondom school

Inhoud; Meer bewegen en Beter Leren Bewegen

- Realiseren beweegrichtlijn
- Verbeteren motorische vaardigheden
- Bewegen als middel

Werkwijze

Bewegteamconstruct

Samenwerken

Planmatig en cyclisch

Ieder zijn rol

Landingsplaats

Maatwerk

Monitoring

Ontzorgen

Het opzetten van bewegteams

t.b.v. de implementatie van

Rollen

Vakleerkracht

Kent de school/kind/ouders

Goed bewegingsonderwijs

Brugfunctie intern

Buurtsportcoach

Kent de

wijk/stad/Sportbedrijf

Goede programma's

Brugfunctie extern

Buurt sportcoach

Verbinder in de wijk/stad/dorp:

Effectieve programma's

Samenhang

Kwalitatief aanbod:

Koppelen, coördineren en uitvoeren

Aanvragen doen (bijvoorbeeld Sportakkoord/Preventieakkoord)

Kennis tussen beweegteams breed delen

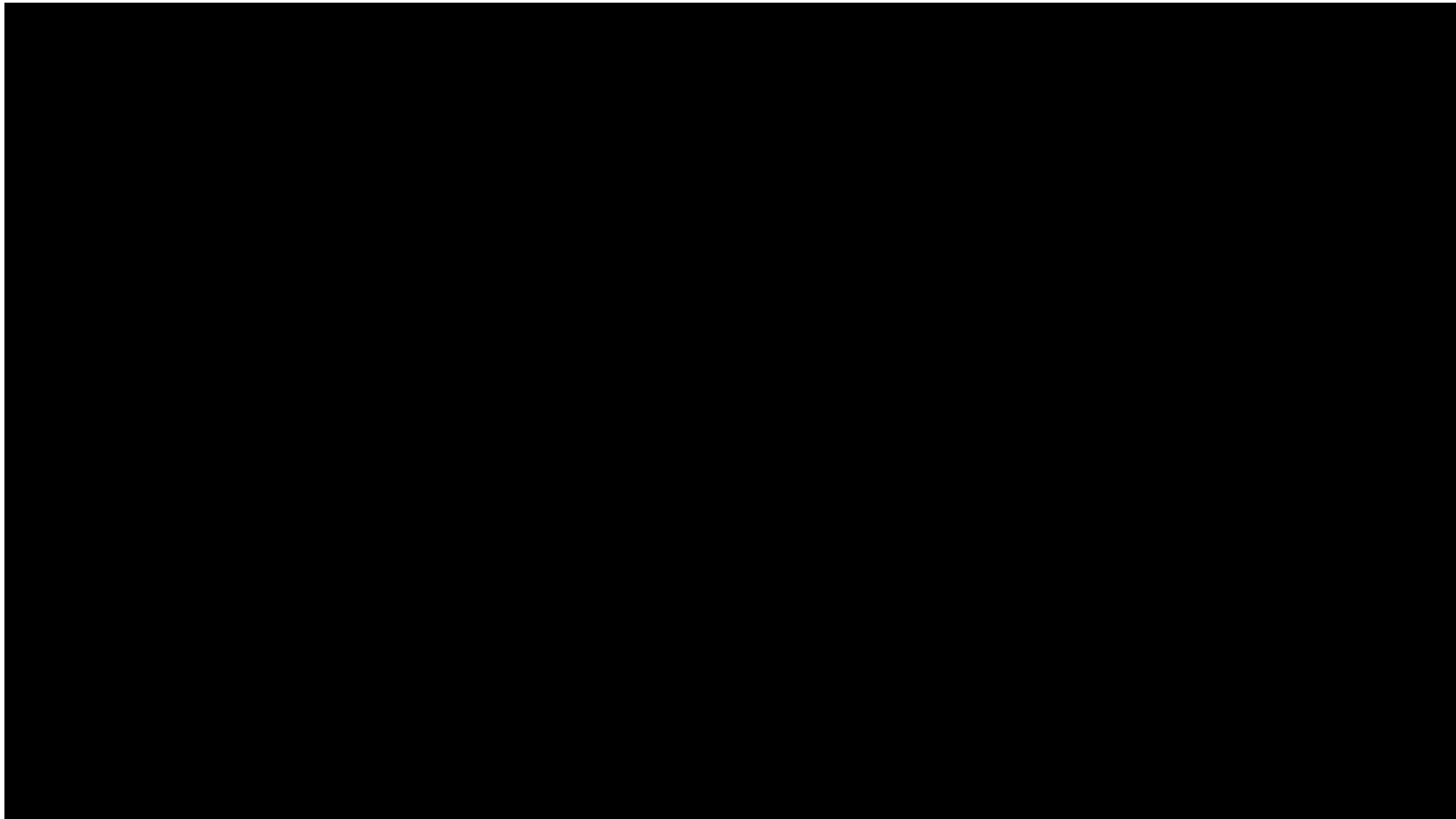

Skillsbox als concrete invulling voor de +1

PRESIKHAAF >
SCHOOLMEUBELN

DECATHLON

SPORTBEDRIJF **ARNHEM**

SPORTBEDRIJF **ARNHEM**

Opbrengsten (drie niveaus)

School

- Goede en transparante organisatie van programma middels het beweegteamconstruct
- Bundelen van inzet van professionals; 'twee uur beweegprogramma leveren als we allebei een uur investeren'
- Bewegen zit meer in het curriculum; meer en beter leren bewegen krijgt meer tijd zonder verlies van cognitieve leertijd
- Leerlingmonitoring met doelgericht vervolg; rapportage waarmee je lessen bewegingsonderwijs doelgericht kunt verbeteren

Gemeentelijk

- Efficiëntie van menskracht en middelen
- Verbinding tussen beleidsterreinen
- Zichtbare en meetbare resultaten
- Kansengelijkheid wordt vergroot

Kind

- Het behalen van de beweegrichtlijn; vijf uur bewegen per week
- Verbetering van motorische vaardigheden; programma op maat, doelgericht werken aan lacunes in de vaardigheden
- Gezondheidswinst; meer en beter leren bewegen
- Pedagogisch veilig aanbod; geschoolde professionals op en rondom school

Succes- en belemmerende factoren

Succes

- Aansluiting Sportakkoord
- Draagvlak is vastgelegd
- Integrale sport en gezondheidsnota
- Wijkaanpak
- Programmamanager
- Vakleerkrachten en buursportcoaches
- Vitale (sport)aanbieders

Belemmerend

- Complexe problematiek wijken
- Beperkt draagvlak binnen scholen
- Aanbieders die pedagogisch/didactisch onvoldoende kwaliteit leveren
- Waan van de dag (bijv. Covid)

Kansen & transfermogelijkheden

Veel aandacht voor dit thema

Verschillende subsidiemogelijkheden

Sportakkoorden

Blokhuismiddelen

NPO gelden (onderwijs)

Kansen & transfermogelijkheden - NPO

Wat is het Nationaal Programma Onderwijs?

- Tijdelijke regeling vanuit OCW om opgelopen vertragingen door Covid-19 in te lopen. Looptijd: schooljaren '21-'22 en '22-'23
- Voor PO en VO (incl SO) gaat budget rechtstreeks naar scholen, ongeveer 700 euro per leerling (PO/VO) of 1050-1400 euro per leerling (SO/VSO)
- Scholen hebben een plan gemaakt (zomer '21) aan de hand van Menukaart (<https://www.nponderwijs.nl/po-en-vo/menukaart/interventies-kiezen>)
- Onderdeel van interventies voor sociaal-emotioneel welbevinden zijn cultuureducatie en sport

Kansen & transfermogelijkheden - Cultuureducatie

Structuur is ook geschikt voor cultuureducatie:

- Combinatie leergebied Kunst& Cultuur (binnenschools) met culturele activiteiten en lessen (buitenschools)
- Cultuurcoach zorgt voor verbinding met culturele omgeving, Interne Cultuurcoördinator voor verbinding in school
- Belang van gezonde sociaal-emotionele en persoonlijkheidsontwikkeling is groot, zo hebben de Covid-19 maatregelen laten zien
- Een half uur cultuur per dag, net als 30 minuten bewegen

Kansen & transfermogelijkheden – materiaal cultuuronderwijs

In het kader van het Nationaal Programma heeft het LKCA materiaal ontwikkeld:

- Handreiking “De rol van cultuureducatie in het Nationaal Programma Onderwijs” (https://www.lkca.nl/wp-content/uploads/2021/07/De-rol-van-cultuureducatie-in-het-NPO_DEF.pdf)
- Folder voor MR over cultuuronderwijs: https://www.lkca.nl/wp-content/uploads/2021/07/LKCA_GMR_FOLDER_DIGI.pdf
- Folder voor ouders: “Cultuuronderwijs maakt de school rijker” (https://www.lkca.nl/wp-content/uploads/2021/07/LKCA_MR_OUDERS_FOLDER_DEF.pdf)

Werkvorm

Uiteengaan in verschillende kamers:

Bespreek met elkaar welke rol jij kunt spelen in de verbinding tussen sport en cultuur binnenschools met buitenschools. Wat doe je al? Wat zou je kunnen en willen doen? Wat heb je nog nodig?